

Datum

2023-05-24

Vår referens

Emelie Andersson

Nämndsekreterare

emelie.andersson5@malmo.se

Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet om Slutna distributionssystem och interna nät MN-2023-6279

Sammanfattning

Miljönämnden har att svara på remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet avseende ändringar i ellagen och IKN-förordningen. De föreslagna ändringarna syftar till att anpassa det svenska regelverket så att det är förenligt med EU:s elmarknadsdirektiv. Miljöförvaltningens bedömning är att föreslagna ändringar i ellagen kan bidra till ett leveranssäkert och flexibelt energisystem eftersom ändringarna innebär möjlighet för slutna distributionssystem att producera och lagra el, vilket ökar möjligheten till smart styrning av distributionssystemets energiförsörjning. Miljöförvaltningen välkomnar också förslaget i remissen om att ändra i IKN-förordningen så att elnät kan byggas och användas utan nätkoncession för att tillgodose elbehovet till fartyg. Detta ser förvaltningen som gynnsamt för etableringen av verksamheter i Malmös hamnområde.

Förslag till beslut

1. Miljönämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen, daterad 2023-05-24
- Promemoria/rapport av Energimarknadsinspektionen – Slutna distributionssystem och interna nät

Beslutsplanering

Miljönämnden, 2023-06-20

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Kommunstyrelsen har översänt remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet till bland annat miljönämnden för samråd. Svar önskas senast 2023-06-28.

Energimarknadsinspektionen har fått i uppgift att granska den svenska IKN-förordningens och ellagens förenlighet med EU:s elmarknadsdirektiv och lämna de författningsförslag som behövs

för att implementera elmarknadsdirektivet i svensk lagstiftning. Förslagen har lämnats i promemorian/rapporten Slutna distributionssystem och interna nät. Miljöförvaltningen har bedömt förslagen i promemorian ur framförallt Malmös behov av ett leveranssäkert energisystem och att säkerställa den långsiktiga energiförsörjningen.

Rapportens huvudsakliga förslag

I rapporten föreslår Energimarknadsinspektionen dels förslag till ändringar i ellagen, dels förslag till ändringar i IKN-förordningen.

I korthet innebär förslagen att:

- Ett nytt kapitel i ellagen införs där en definition av slutna distributionssystem ges.
- Icke koncessionspliktiga nät som utgör slutna distributionssystem kommer att omfattas av merparten av bestämmelserna i ellagen.
- Nätmyndigheten i det enskilda fallet ska ge ett bindande besked i frågan om en ledning eller ett ledningsnät är ett slutet distributionssystem.
- Elanvändare i ett slutet distributionssystem ges fler rättigheter och kan bland annat få sin nätaggift prövad av nätmyndigheten.
- Elanvändare ska ha rätt att byta elleverantör oavsett om användaren är ansluten till ett nät som drivs med stöd av nätkoncession eller inte.
- Slutna distributionssystem blir tillgängliga för tillträde för extern aktör som vill ansluta en anläggning.
- IKN-förordningen kompletteras med att interna nät får byggas och drivas utan koncession om syftet med ledningarna är att i huvudsak tillgodose elbehovet för fartyg.

De nya bestämmelserna föreslås endast gälla nät som tas i drift efter bestämmelsernas ikraftträdande den 1 januari 2024 och för nät som tagits i drift före ikraftträdandet om innehavaren har fått ett bindande besked om att nätet utgör ett slutet distributionssystem.

Koncessionspliktiga och icke koncessionspliktiga nät enligt ellagen och IKN-förordningen

Huvudregeln för att en aktör ska få bygga och använda starkströmsledningar är enligt ellagen att denne ska ha tillstånd, så kallad nätkoncession. I IKN-förordningen har dock regeringen meddelat undantag från denna koncessionsplikt för vissa nät. Möjligheten till undantag gäller för interna nät som nätinnehavaren använder för överföring av el för *egen räkning*. Under vissa förutsättningar är det också möjligt för en innehavare av ett internt ledningsnät att överföra el för *annans räkning*. Det vill säga föra ut el från det egna nätet för användning av någon annan, som anslutits, till det interna nätet.

Slutna distributionssystem enligt EU:s elmarknadsdirektiv

Artikel 38 i EU:s elmarknadsdirektiv syftar till att ge vissa typer av nät, så kallade slutna distributionssystem, undantag från betungande bestämmelser. Slutna distributionssystem definieras som en ledning eller ett ledningsnät som *distribuerar* el inom en geografiskt avgränsad industriell eller kommersiell plats, eller en plats där gemensamma tjänster tillhandahålls och som inte levererar el till hushållskunder. Exempel på slutna distributionssystem kan vara vissa industriområden, gallerior, sjukhus eller flygplatser.

Eftersom slutna distributionssystem överför el för annans räkning anses de vara just distributionssystem och har därmed samma skyldigheter som vanliga distributionssystem har enligt direktivet, men undantas alltså från vissa av dessa skyldigheter enligt artikel 38. Bland

annat kan de få äga, utveckla, förvalta och driva laddningsstationer för elfordon och energilagringsanläggningar. Med andra ord tillåter elmarknadsdirektivet slutna distributionssystem att producera och lagra el.

IKN-förordningens förenlighet med elmarknadsdirektivet

Energimarknadsinspektionen har i sin analys kommit fram till att IKN-förordningen är förenlig med elmarknadsdirektivet. Granskningen visar vidare att vissa icke koncessionspliktiga interna nät som överför el för annans räkning är att betrakta som slutna distributionssystem enligt direktivet. Energimarknadsinspektionen bedömer att dessa därför bör regleras genom att de påförs de skyldigheter som ställs upp i artikel 38. För att uppnå detta föreslår Energimarknadsinspektionen ändringar i IKN-förordningen och ellagen som innebär att de icke koncessionspliktiga nät som utgör slutna distributionssystem ska omfattas av huvudparten av bestämmelserna i ellagen.

Vidare visar Energimarknadsinspektionens analys av den svenska regleringens kompatibilitet med EU-direktivet att eftersom direktivet inte innehåller några regler om vilka nät som måste ha koncession är det fortsatt möjligt att medge undantag från koncessionsplikten enligt IKN-förordningen. Energimarknadsinspektionens bedömning är därför att undantag enligt den svenska IKN-förordningen som avser överföring av el för annans räkning på interna nät kan behållas.

Miljöförvaltningens bedömning

Ett leveranssäkert energisystem behöver ha en inbyggd flexibilitet som möjliggör kontinuerlig energiförsörjning till boende och verksamheter även vid effektbrist. Miljöförvaltningens bedömning är att föreslagna förändringar i ellagen och IKN-förordningen är positivt för Malmö och för regionen då de möjliggör en mer flexibel användning av distributionssystemen. Slutna distributionssystem skapar möjligheter till flexibilitet eftersom dessa system får tillåtelse att äga produktion och energilagring. Slutna distributionssystem har därmed lättare att balansera produktion, energilagring och förbrukning inom det egna nätet, så kallad ö-drift¹, och är mindre sårbara.

Förslagen skulle kunna möjliggöra snabbare tillkomst av lokala produktionsanläggningar och energilagringsanläggningar. Detta kan skapa möjligheter till konkurrenskraft och ökad nyproduktion av förnyelsebar el, vilken förvaltningen ser som positivt för Malmö.

Konsekvensbeskrivning

Förslaget att möjliggöra för externa aktörer att begära anslutning till ett slutet, icke koncessionspliktigt, distributionssystem innebär en mindre inskränkning av det lokala nätföretagets monopol eftersom det kan innebära ett minskat behov av anslutningar till det koncessionerade nätet. Påverkan på det lokala distributionsnätsföretaget blir dock liten eftersom det finns en begränsning i hur många externa elanvändare som kan begära anslutning till ett slutet distributionssystem. Det kommer inte heller bli tillåtet att ansluta hushållskunder/konsumenter.

---

¹ Exempel på nät med ö-drift kan vara en solcellspark som förser en industri med el eller en anläggning för omvandling el till vätgas, och som sedan kan omvandlas till el igen, i en bränslecell.

Det kan dock noteras att kostnaderna för elanvändare i det stora koncessionspliktiga distributionsnätet, alltså kostnaderna för enskilda privatkunder, på sikt kan komma att öka om det blir färre anslutna kunder som ska bära kostnaden för nätet.

Förvaltningens förslag till yttrande

Miljönämnden anser att förslagen i promemorian på ett bra sätt implementerar elmarknadsdirektivets bestämmelser om slutna distributionssystem i svensk lagstiftning.

Miljönämnden anser att förslaget om att komplettera ellagen med en definition av slutna distributionssystem kap 2a, Anslutning till elnät och överföring av el 4 kap. 45-48 §§ samt ändring i IKN-förordningen 2007:215 är positivt. Nämnden är även positiv till att de nya bestämmelserna endast föreslås gälla nät som tas i drift efter bestämmelsernas ikraftträdande.

Förslaget att slutna distributionssystem tillåts inneha produktion, energilager och laddinfrastruktur för fordon ser miljönämnden som en möjlighet att bättre utnyttja distributionssystemens potential och motverka negativa konsekvenser vid effektbrist.

Det är även positivt att nätmyndigheten åtar sig att bedöma om bindande besked (2 a kap 2 §) om ett nät är att betrakta som ett slutet distributionssystem enligt förslaget i 2 a kap 1 §, då miljönämnden ser att det kan finnas behov av vägledning i frågan.

Miljönämnden anser att införandet av de nya paragraferna 45-48 §§ i 4 kap. i ellagen är positivt eftersom de innebär ett stärkt konsumentskydd.

Miljönämnden är positiv till kompletteringen i 22 a § i IKN-förordningen eftersom nämnden ser att förslaget kan underlätta inmatning av väderberoende elproduktion och flexibilitet i elnäten.

Miljönämnden är positiv till tillägget i 22 b § i IKN förordningen då detta möjliggör användande av landström till fartyg vilket nämnden ser som gynnsamt för etableringen av verksamheter i hamnområden.

Ansvariga

Rebecka Persson
Miljödirektör